

סימן לה

הרב שריה דבליצקי / בני ברק

1234567

(א) ראיתי בירחון אור תורה מרחשון התש"נ סי' י"ב, במה שיד"ע הגה"ג [שידיד עליון הגאון הגדול] הרב עובדיה יוסף שליט"א נטה להקל במסקנתו שם בבדיקת הפסק טהרה בין השמשות. ע"כ. והנה במחכ"ת שליט"א המנהג בארה"ק [בארץ הקודש] משתלשל ובא עוד משנים הקודמות כשענין חומרת ר"ת כמעט ולא היתה ידועה בארה"ק, שכל מצרי ההוראה לא היו מקילים אפי' רגע אחר השקיעה. ורק אחרי המלחמה שהתחילו להתקבץ כאן גדולים מקהילות החסידים בחו"ל שבמקומם היתה שיטת ר"ת נפוצה, מהם רק לחומרא ומהם גם לקולא, אז התחילו לנסות להקל גם בארה"ק, ומשם באה המחשבה לנסות להקל גם כפי שיטת הגאונים בכמה וכמה צירופים. וכל זה נגד המנהג הישן. והנני מעתיק כאן מה שכתבתי בהסכמה לספר חדש בשם מעגלי צדק על עניני בין השמשות להרה"ג ר' מ. קוסובר שליט"א (בית חלקיה תשמ"ט), שיצא מקרוב לאור, ושם כתבתי: ולכן חס' לבי בקרבי אשר לפעמים נשמע, וגם בזמן האחרון, שיש איזה גדולים הרוצים להקל בהפסק טהרה או אולי גם בנולד אחר השקיעה לענין ברית בחול או בשבת, בכמה רגעים אחר השקיעה, חס' [חס] מלהזכיר אפילו בדקה אחת. וכבר רצה מי שרצה להקל בהפסק טהרה מעט אחר השקיעה, וכשנודע זה למחותני ראב"ד מקודש לכל מקהלות האשכנזים בעיר עז לנו, רבי פנחס אפשטיין זצ"ל, שלח להם לבל יעיזו אפילו לחשוב להנהיג חדשות כאן באר"י [בארץ ישראל] בענינים אלו ושאינן אחר השקיעה כלום. ע"כ. ולאחר מזה באה בספר הנ"ל הסכמה מאת הג"מ ר' משה הלברשטם שליט"א מו"צ בירושלים תובב"א ושם כתוב לאמר: אך זאת נתעוררתי להעלות כאן הלכה למעשה, כאשר ראיתי בדברי ההסכמה של... מזהר"ש דבליצקי שליט"א שהביא להקפיד מאד שלא להקל בהפסק טהרה אחר השקיעה, ולא אמנע טוב וזכור אזכרנו את אשר שמעתי כמה פעמים ממעכ"ת רב האי גאון וצדיק מפורסם חסידא ופרישא וכו' כקש"ת רבי ישראל יצחק רייזעמאן זצללה"ה חבר בי דינא רבא דפעה"ק, לעת אשר יצקתי מים על ידו בשימושה של תוה"ק, כי אין להקל כלל וכלל אפילו אם רק כרגע אחד אחר השקיעה לענין הפסק טהרה, וכן היה דרכו תמיד להורות הוראה להלכה למעשה, ואכן כך אני מורה ובא תמיד כהוראתו בקדושה. עכ"ד שם.

ומעתה בודאי יד"ע הג"מ ר' עובדיה יוסף שליט"א יקבל עדות של גרדי, שפל משער האשפות, מאשפות ירים אביון, ויהיה הדר הוא לכל חסידיו, להתאים הוראתו בזה בקדושה למנהג.

(ב) בסימן כ"ב במאמר של יד"ע הרה"ג ר' ציון בוגנים שליט"א כותב בכוותרת, "דברי הספד שאמרתי בס"ד וכו' בליל ב' ט' סיון" וכו'. ע"כ. והנני תמיה, דהרי מנהג ארה"ק מימות עולם ספרדים ואשכנזים בין פרושים ובין חסידים שאין אומרים תחנון עד י"ב סיון ועד בכלל, והמנהג מבוסס על גירסת הראב"ה ורבנו יואל אביו בגמרא מניין שאין מתעניין ואין מספידים ז' ימים לאחר שבועות. וא"כ כמו שאין מתעניין כך אין מספידים. ולא נשמע מעולם שיספידו כאן בארה"ק בז' ימים אחר שבועות. ועיין במה שכתבתי בענין זה ב"זה השלחן" ח"ג דף ע"א, ובקונטרס משוש כל הארץ עמוד 12.

הערות

(ג) בספרים שנתקבלו במערכת (עמוד קמג) מכא ספר בשם "רחי בהם" - ספר מסר על ענייני כיטול תורה, דברים בטלים ודיבור חול בשבת ויו"ט. והנה מיד צויתי לקנות לי הספר הנ"ל וראיתי כי הוא מלא כל טוב מלוקט מהרבה ספרים קדושים המדברים מעניינים אלו אשר בעוה"ד כמת מצוה נחשבו. ואשרי המתחזק בכל זה. והנני ממליץ בזה שכל אחד יקנה הספר הנחמד הזה ויעזור זה מאד להתחזק בתורה ויראה ושמירת הלשון והזמן. ותודה רבה למחבר הצדיק נ"י שזיכה אותנו בכל טוב רוחני, ואשרי לו.

סימן לו

הרב אביגדר נבנצל / העיר העתיקה ירושלים

קבלתי ירחונכם הנפלא לחדש מרחשון תש"ג, ואבקש רשות לדון בקרקע לפני רבותינו שליט"א.

במאמר של הראש"ל הגאון האדיר הרב עובדיה יוסף שליט"א, (אור תורה סי' י"ב), צירף בין שאר צירופים שיטת ר"ת בענין זמן בין השמשות ולילה. ואני בער ולא אדע אם לפי מנהג רובא דעלמא בארה"ק שנהגים כהגאונים כדאי לצרף ספק זה, כי הנה בתחילת ז' נקיים אתה דן זמן זה כיום, ובסוף ז'נ כשטבלה אתה מתירה כלילה, ונמצא אתה אוחו את החבל בשני ראשים. ויתכן אף באותו יום עצמו, כגון שהוא מוצאי שבת, והבעל או האשה או שניהם עושים מלאכה כמנהג ע"פ הגאונים, ולהפסק בטהרה חושבים אותו ודאי יום, וצ"ע לענ"ד אם זה כדאי. ויעויין ב"ק י"א ע"א תוד"ה דקא.

עוד שם בענין חזקת יום בין השמשות, יש לציין לתוס' הרא"ש הוריות דף ד' ד"ה סומכוס. ומ"מ לדינא נראה בזה דלא כהתוס' הרא"ש אלא ככתוב בתשובה.